

Bonells

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector nord-est del terme municipal
Emplaçament A 350 metres per pista forestal de la carretera C-154, punt quilomètric 36'400.

Coordenades:

Latitud: 42.01851
Longitud: 1.99609
UTM Est (X): 416882
UTM Nord (Y): 4652319

Classificació

Número de fitxa 08255 - 78
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La vegetació cobreix parcialment la façana nord.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 005A00010
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 08/10/2007 - 02:00

Descripció

Bonells està situada en una zona de camps dins la vall de la riera de Merlès, al sud-est de l'hostal de Sant Cristòfol.

Es tracta d'una masia de mitjanes dimensions formada per dos volums adossats dedicats a l'habitatge i diverses estructures adossades al voltant. El volum original i més antic està situat en el punt més elevat i compta amb els nivells de planta baixa, primer pis i golfes. Està bastit amb murs de maçoneria de pedra amb poc morter, amb carreus treballats delimitant les cantonades i és de planta trapezoïdal ja que dues de les cantonades no fan angle recte sinó que tallen en diagonal. El volum modern, en canvi és de planta rectangular, està bastit amb murs de maçoneria de pedra completament arrebossats i només compta amb el nivell de planta baixa i primer pis.

La façana principal, orientada al sud-est, té un pati tancat al davant, delimitat per diverses estructures i volums, i amb l'accés principal orientat al nord-est. A nivell de planta baixa hi ha dues grans arcades d'arc de mig punt emmarcades amb pedra treballada. Al primer pis hi ha una obertura emmarcada amb pedra bisellada i la data de 1755 inscrita a la llinda que actualment dona accés a un gran porxo adossat a la part dreta de la façana, bastit amb obra vista. A les golfes hi ha una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada.

La façana nord-est té una estructura derruïda just al davant. Conté únicament dues obertures emmarcades amb pedra treballada, una a nivell de primer pis i l'altra a les golfes. A la part esquerra hi ha adossat el cos que forma un porxo davant la façana principal i més a l'esquerra hi ha la porta de lliça que dona accés a tot el conjunt, emmarcada amb brancals de pedra treballada i llinda de fusta.

La façana nord-oest, parcialment coberta d'heura, presenta a nivell de planta baixa un portal tapiat emmarcat amb brancals de pedra treballada i llinda de fusta. Al primer pis hi ha una finestra emmarcada amb pedra bisellada i una altra de petites dimensions emmarcada amb brancals de maó i llinda de pedra. A les golfes hi ha una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada. A la dreta de la façana hi ha diverses estructures adossades, algunes de les quals en mal estat de conservació, entre les que destaca la cisterna de planta quadrada.

La façana sud-oest té una única finestra, emmarcada amb monòlits de pedra treballada, a nivell de golfes. Just al davant hi ha adossat l'altre volum dedicat a l'habitatge, que compta amb diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada, i que està envoltat per estructures d'ús agropecuari.

A l'est del conjunt es conserva l'era enrajolada, de planta pràcticament circular i delimitada per blocs de pedra treballada.

Història

Bonells es troba documentada a finals del segle XIV o principis del XV formant part de la batllia del mas Casanova, al castell de Merlès, de la cambreria de l'Estany. També apareix documentada al segle XVI, en el fogatge de 1553, amb el nom de "mas den Bonells". L'edifici actual fou construït probablement als segles XVI o XVII amb importants ampliacions i reformes al llarg del segle XVIII.

Bibliografia

IGLÉSIES, Josep (1981). El fogatge de 1553. Estudi i transcripció. Dalmau.

ROCAFIGUERA, Francesc de (1987). "El capbreu de la cambreria de Santa Maria de l'Estany de temps del cambrer Antoni Bet". Ausa, volum 12, núm. 118-119. 1987.

